

Hyvinvoinnin strateginen suunnittelu – alueelliset ja paikalliset hyvinvointisuunnitelmat

Sanna Salmela, Pohde

Katja Vähäkuopus, Kempeleen kunta

Hyvinvointifoorumi 15.11.2023

Hyte-kerroin kannustimena

Hyvinvointialueiden HYTE-kerroin

Prosessi-indikaattorit

- 1) Lastenneuvolan terveystarkastukset
- 2) Kouluterveydenhuollon terveystarkastukset
- 3) Elintapaneuvonta tyyppin 2 diabetesriskissä oleville
- 4) Koulukuraattoriresurssi
- 5) Koulupsykologiresurssi
- 6) MPR-rokotuskattavuus
- 7) Alkoholinkäytön mini-interventio
- 8) Työttömien terveystarkastukset

Tulosindikaattorit

- 1) Vammojen ja myrkytysten johdosta aiheutuvat hoitajaksot
- 2) Lonkkamurtumat yli 65-vuotiailla
- 3) NEET-nuoret
- 4) Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saavat
- 5) Mielenterveyshäiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat

Pohteen hyte-kerroin vuonna 2026:

- Jos kerroin 44, rahoitus arviolta **17 M€**
- Jos kerroin 80, rahoitus arviolta **31 M€**
- Jos kerroin 100, rahoitus arviolta **39 M€**

Kuntien HYTE-kerroin

Prosessi-indikaattorit

Kunnan toiminta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi

Tulosindikaattorit

Kunnan väestön terveys ja hyvinvointi

Kempeleen hyte-kerroin vuonna 2024:

- **403 758 €** vuonna 2024

Hyvinvoinnin edistäminen Pohteen strategisessa suunnittelussa

Pohteen strategisten asiakirjojen kokonaisuus

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen strategia

[Linkki Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen strategiaan](#)

**Sosiaali- ja terveyspalveluiden
järjestämissuunnitelma**

[Linkki Sosiaali- ja terveyspalveluiden
järjestämissuunnitelmaan](#)

Pelastustoimen palvelutasopäätös

[Linkki pelastustoimen palvelutasopäätökseen](#)

Pohteen hallintosääntö

[Linkki Pohteen hallintosääntöön](#)

**Osallisuus-, vuorovaikutus-
ja yhteistyöohjelma (Osuva)
2024-2025**

kerran valtuustokaudessa,
aluehallitus hyväksyy

**Hyvinvointikertomus
2018-2022**

kerran valtuustokaudessa,
aluevaltuusto hyväksynyt
12.6.2023

[Linkki hyvinvointikertomukseen](#)

**Hyvinvointisuunnitelma
2024-2025**

valmisteilla, kerran
valtuustokaudessa, aluevaltuusto
hyväksyy. Valmistumisen
tavoiteaikataulu kevät 2024.

Viestintäohje

aluehallitus käsitellyt
13.12.2022

[Linkki viestintäohjeeseen](#)

Pohjois-Pohjanmaan kuntien, hyvinvointialueen ja maakuntaliiton strateginen yhteistyösopimus

Strateginen yhteistyösopimus tukee hyvinvoinnin edistämistä

- Työn alla
- Hyödynnetty Kuntaliiton pohjaa
- Seuraava käsittely **kuntajohtajien foorumissa 17.11.**
→ Sopimuksen käsittely osapuolten **toimielimissä**
- Mahdolliset yhdyspintakohtaiset sopimukset myöhemmin

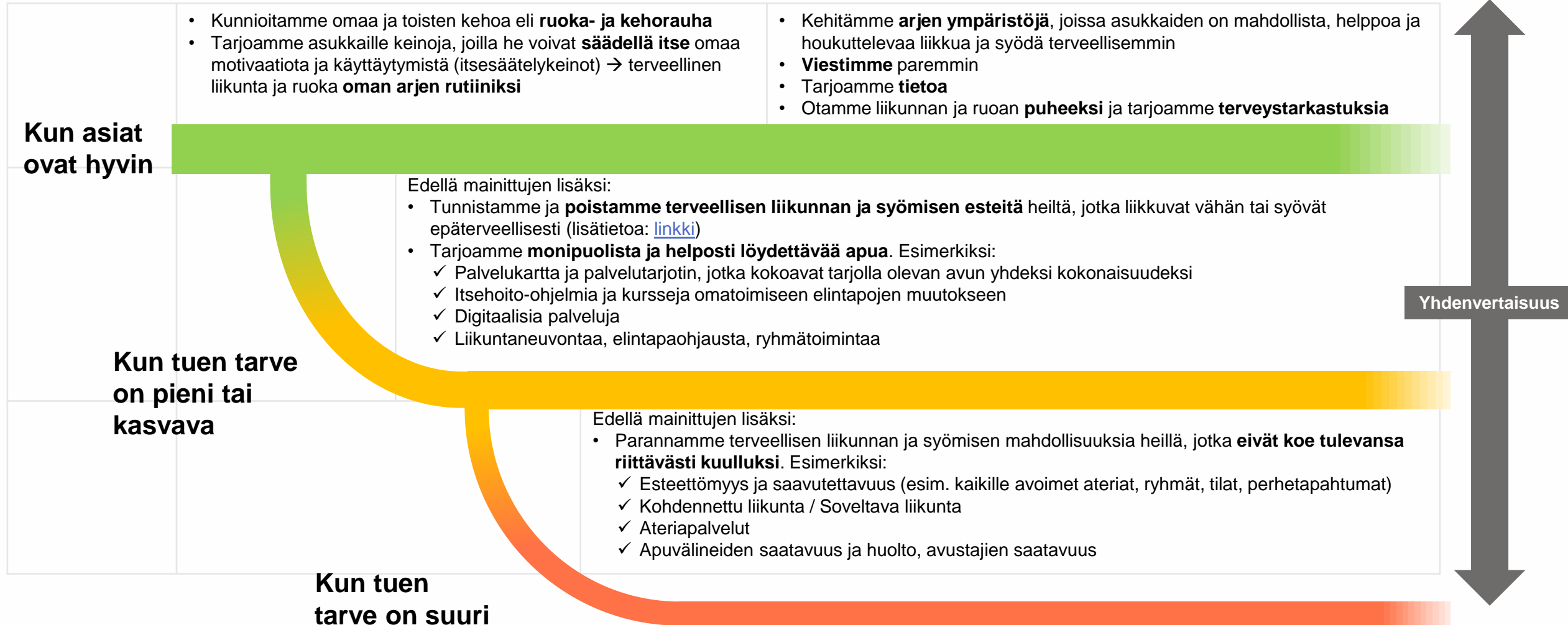
Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet 2024-2025 (versio 8.11.2023)

Kaikki asukkaat	Suhteet toisiin ihmisiin: 1. Yksinäisyys vähenee ja yhteisöllisyys lisääntyy Arjen raha-asiat: 2. Rahahuolet haittaavat vähemmän Mielen ja kehon hyvinvointi: 3. Enemmän keinoja mielen hyvinvointiin 4. Parempi mahdollisuus mukavaan tekemiseen (sisältää digihyvinnin) 5. Asukkaat liikkuvat ja syövät terveellisemmin 6. Turvallisuus paranee 7. Päihteet haittaavat vähemmän elämää		
Asukkaat tietyissä elämänvaiheissa	Lapset, nuoret ja lapsiperheet: 8. ?	Työikäiset: 9. Parempi työkyky	Ikääntyvät: 10. ???

Tavoite 5:

Mitä voimme yhdessä tehdä, jotta asukkaat liikkuisivat ja söisivät terveellisemmin?

Tavoite 5: Mitä Pohde tekee?

Toimialue	Mitä toimialue tekee?	Yhteistyössä ainakin:
Järjestämistoiminnot	<ul style="list-style-type: none">Varmistaa, että elintapa-asiat pysyvät osana maakunnallista hyvinvointia edistävää yhteistyötäPilotoi etäelintapaohjausta vuonna 2024 (POP-Digi-Hoitotakuu-hanke)Kehittää Pohjois-Pohjanmaalle elintapaohjauksen mallin (POP-Digi-Hoitotakuu-hanke)Kehittää Pohjois-Pohjanmaalle hyvinvoinnin edistämisen palvelutarjottimen (POP-Digi-Hoitotakuu-hanke)	Kunnat, järjestöt (sisältää liikuntaseurat), Oulun yliopisto, Oulun Diakonissalaitoksen Liikuntaklinikka
Konsernipalvelut		
Perhe- ja sosiaalipalvelut ja OYS-psykiatria		
Ikäihmisten palvelut		
Vammaispalvelut		
Kuntoutuspalvelut		
Terveyden- ja sairaanhoidon palvelut	<ul style="list-style-type: none">Pohteen elintapaohjauksen kehittämisen omistajuus	
OYS-sairaalapalvelut ja ensihoito	<ul style="list-style-type: none">Vetää Pohjois-Pohjanmaan elintapaverkostoa yhdessä Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry:n kanssaVetää Pohjois-Pohjanmaan ravitsemusterveyden edistämisen verkostoa koordinaatioryhmän tukemanaToteuttaa ravitsemusterveyden edistämisen suunnitelmaaToteuttaa asiakkaiden ja potilaiden ravitsemushoitoa ja vetää kliinisen ravitsemuksen työryhmää	Kunnat, Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry, Oulun tuotantokeittiö Oy, PPE-Köökki, PPP-Köökki,
Pelastuspalvelut		

Keskeneräinen

Hyvinvoinnin edistäminen Kempeleen kunnan strategisessä suunnittelussa

Hyvinvoinnin strateginen suunnittelu Kempeleessä

Kestävästi kasvava

Hyvinvoiva ja aktiiviva

Kasvua ja oppimista tukeva

Vakaa ja palveleva

Rohkea edelläkävijä – turvallinen kasvukunta

Rohkeus

Turvallisuus

Vastuullisuus

Yhteisöllisyys

Kestävästi kasvava

- Kempele on ympäristöstään huolehtiva vahva kasvukunta
- Yrityskanta vahvistuu ja matkailun merkitys kasvaa
- Tonttitarjonta on monipuolista ja palvelut kestävät väestökasvun
- Maankäytön, rakentamisen ja liikenteen ratkaisut tukevat kestävä kehitystä

Hyvinvoiva ja aktivoiva

- Työllisyystilanne paranee
- Kuntalaisten hyvinvointi lisääntyy
- Yhteistyö sidosryhmien kanssa on toimivaa ja kuntalaisten osallisuus aktiivista
- Historiaa ja perinteitä vaalitaan
- Sähköisiä ratkaisuja ja palveluja kehitetään, ja tietoturvasta huolehditaan

Kasvua ja oppimista tukeva

- Kasvu- ja oppimisympäristöt kehittyvät
- Lapsikeskeisen hyvän kasvun ja elinikäisen oppimisen edellytykset vahvistuvat
- Lasten ja nuorten hyvinvointi lisääntyy ennaltaehkäiseviä toimia vahvistamalla
- Yhteistyöverkostot laajenevat

Vakaa ja palveleva

- Talous on tasapainossa ja henkilöstö voi hyvin
- Viestintä on aktiivista ja vuorovaikutteista
- Konsernin yhtiöiden omistajaohjaus toimii ja yhtiöiden toiminta kannattavaa

Taustaa

- Hyvinvoinnin edistäminen on kunnan perustehtävä ja sen edistäminen kuuluu kaikille. Kunnan päätöksenteko ja johtaminen tähtäävät kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen. Kempele-sopimuksessa yhtenä päämääränä on ”Hyvinvoiva ja aktivoiva” kunta.
- Hyvinvointityön kokonaiskoordinoinnista vastaa kunnanjohtaja yhdessä poikkihallinnollisen ja säännöllisesti kokoontuvan hyvinvointiryhmän kanssa.
- Laaja hyvinvointikertomus tehdään valtuustokausittain. Nykyinen laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on tehty vuosille 2022-2025.
- Hyvinvoinnin tavoitteita ja toimenpiteitä arvioidaan talousarvion, osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Hyvinvoinnin tavoitteet 2022 - 2025

- Lasten ja nuorten fyysisen ja psyykkisen jaksamisen vahvistaminen
- Nuorisotyöttömyyden vähentäminen
- Eri ikäisten liikuntaolosuhteiden ja -palvelujen kehittäminen
- Kulttuuri- ja tapahtumatarjonnan lisääminen
- Ennaltaehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön vahvistaminen
- Yhteistyörakenteiden luominen ja yhteistyön kehittäminen hyvinvointialueiden kanssa

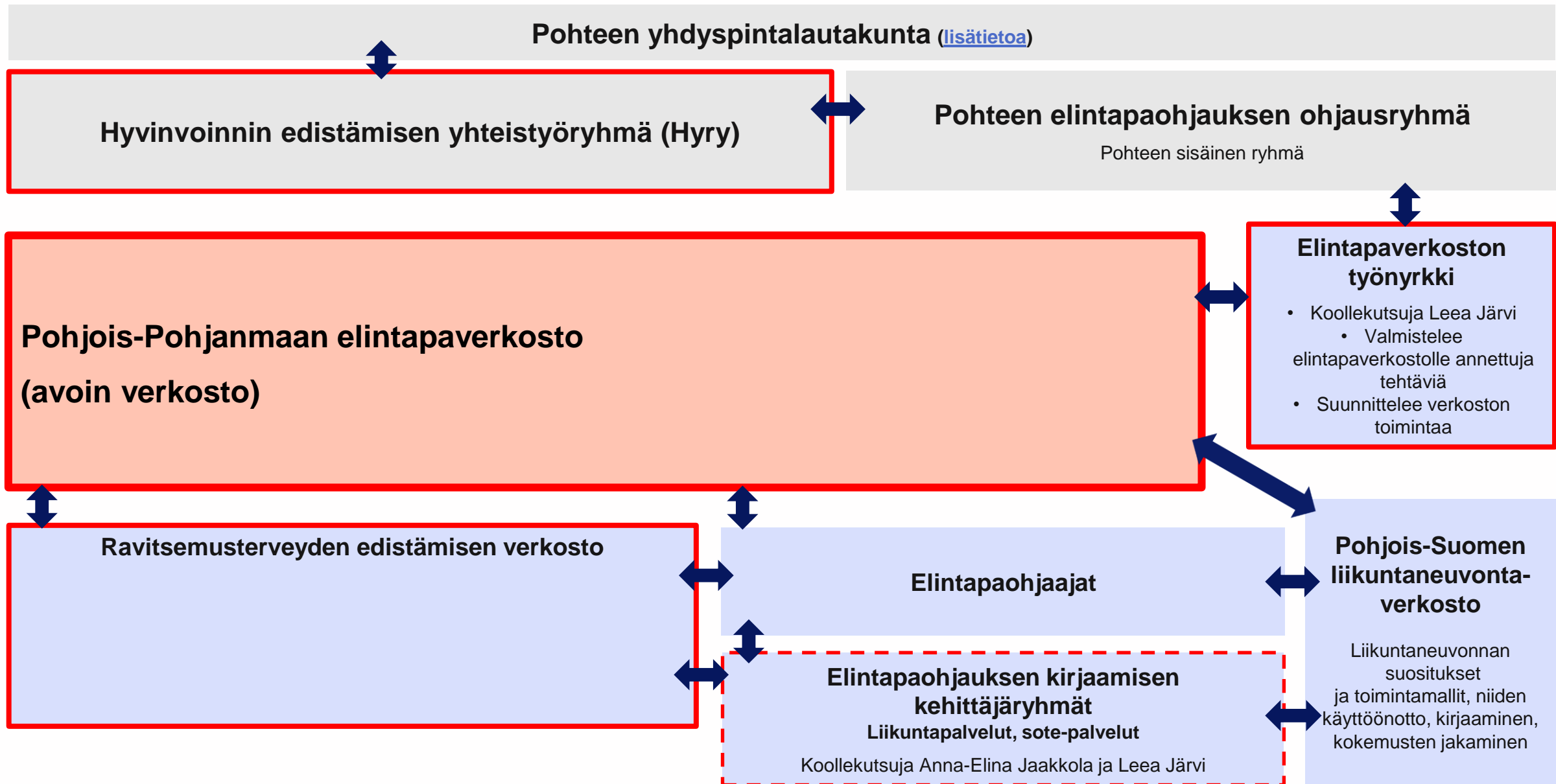
- Toimenpiteet, joilla tavoitteiden toteutumista edistetään, valmistellaan hyvinvointiryhmässä vuosittain talousarvion yhteydessä ja niitä seurataan osana talousarvion seurantaa ja tilinpäätöstä.

Asiakirjoista käytäntöön

Terveellisten elintapojen edistämisen rakenteet Pohjois-Pohjanmaalla

(Mainitut verkostot toimineet jo pitkään, vastuut hieman vaihdelleet vuosien varrella. Kuvio kuvaa tilannetta 1.1.2024.)

Hyvinvointia elintavoilla

Maksutonta etäelintapaohjausta Pohteella 18-65 -vuotiaille
Pilotti 2024 kahdentoista kunnan alueella

Haluan
voida
paremmin

Ohjautuminen:

Itsenäinen
ohjautuminen

Ammattilaisen
ohjaamana

Yksilöllisen
palvelumuodon
valinta yhdessä
ammattilaisen
kanssa

Palvelumuodot:

Yksilöohjaus

Elintaparyhmät

Liikuntaneuvonta

Itsehoitovalmennukset
ammattilaisen tuella
ja ilman

Hyvinvoinnin ja terveyden
edistämisen
palvelutarjotin

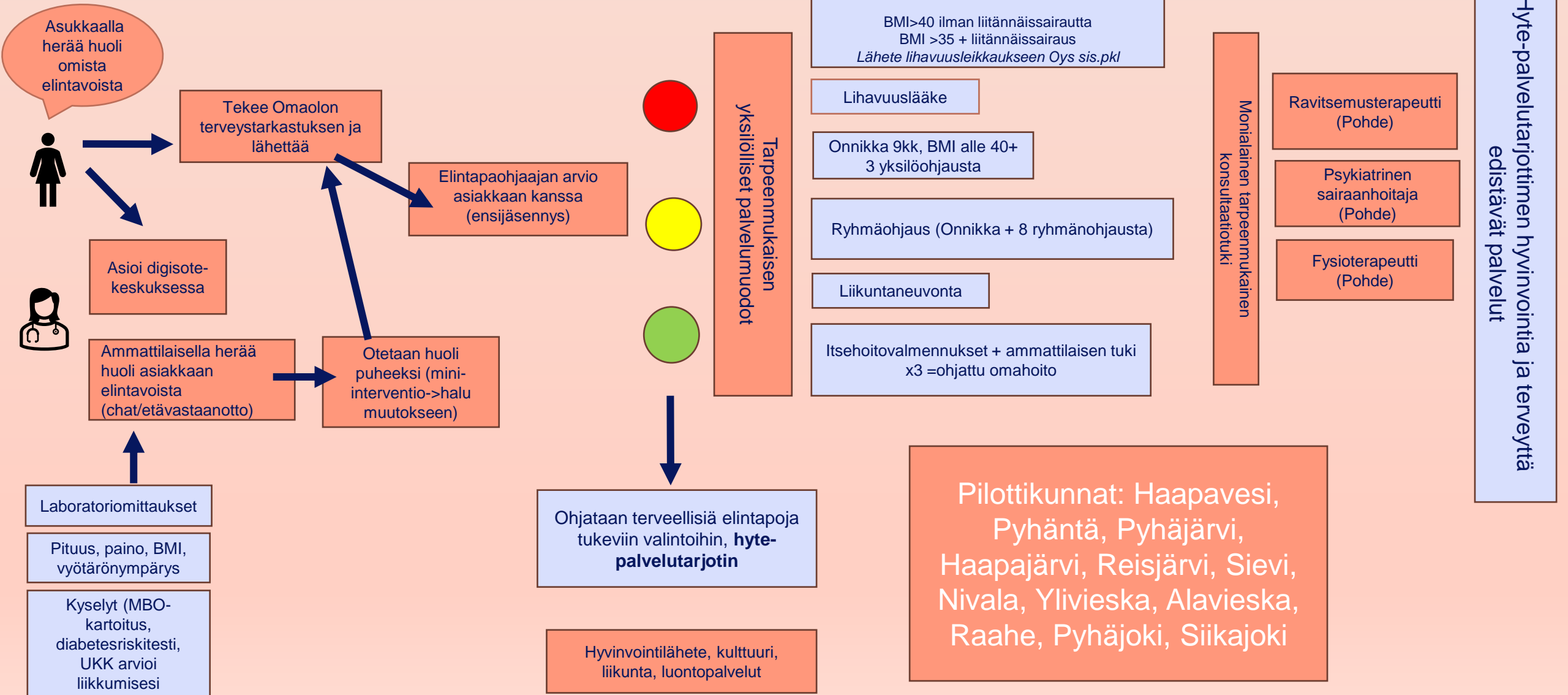
Elintapamuutokset
Hyvinvoinnin
lisääntyminen
Kansansairauksien
ennaltaehkäisy ja
hoito

Haapavesi, Pyhäntä,
Pyhäjärvi, Haapajärvi,
Reisjärvi, Sievi, Nivala,
Ylivieska, Alavieska, Raahе,
Pyhäjoki, Siikajoki

Pohjois-Pohjanmaan yhtenäinen elintapaohjausmalli (versio 13.11.2023)

Etä-elintapaohjaus pilotti
18-65 vuotiaat

Ohjautuminen digitaalisesta kanavasta

Esimerkkejä kunnan ja Pohteen välisestä yhteistyöstä

- Sujuvat liikkujien palveluketjut ikäihmisten ja soveltavan liikunnan asiakkaisen osalta.
- Liikuntaneuvonta ja sen edelleen kehittäminen. Kirjaamiskäytännöt, lähetteet, konsultointi. Hankeyhteistyö.
- Yhdessä ohjatut liikuntaryhmät toimintakeskuksen asiakkaille.
- Pohteen tiloissa toteutuvat toiminnot: tuolijumpat palvelutalolla, kuntosaliryhmät terveyskeskuksessa, opiston ryhmät palveluyksiköissä.

Kuva: Harri Tarvainen

Esimerkkejä kunnan ja Pohteen välisestä yhteistyöstä

- Kaikukortti.
- Taideprojektit yhteistyössä Kulttuuriosuuskunta Ilmeen kanssa toimintakeskuksessa.
- Kirjakassi-toimintamalli yhteistyössä Lions Club Kempele-Sampolan kanssa.
- Lukuhetket palvelutaloissa.
- Toimintakeskuksen Zytykkeen oma hetki kirjastossa ja avustavat tehtävät kirjastolla.
- Museolaukku kiertää palvelutaloissa ja toimintakeskuksissa.
- Kulttuurineuvontaa kirjastoista –hanke
- Useat tapahtumat, esimerkiksi: teatteri- ja musiikkiesitykset, yhteislauluhetket, senioreiden ulkoilutapahtumat, Kunnan Mummola –tapahtumat ja erityislasten disco.

Kuva: Harri Tarvainen

Esimerkkejä kunnan ja Pohteen välisestä yhteistyöstä

- Lasten ja nuorten hyvinvointipäivät 2.lk ja 6.lk
- Starttipajan nuori kuvitti varhaiskasvatuksen liikuntadiplomin hahmot.
- Etsivässä nuorisotyössä ja Ohjaamolla tehdään tiivistä yhteistyötä mielenterveys- ja sosiaalipalvelujen kanssa. Ohjaamolla on myös psykiatrisen sairaanhoitajan päivystysvastaanotto nuorille ja nuorille aikuisille.
- Kunnan hyvinvointiryhmä ja oppilashuollon ohjausryhmä.

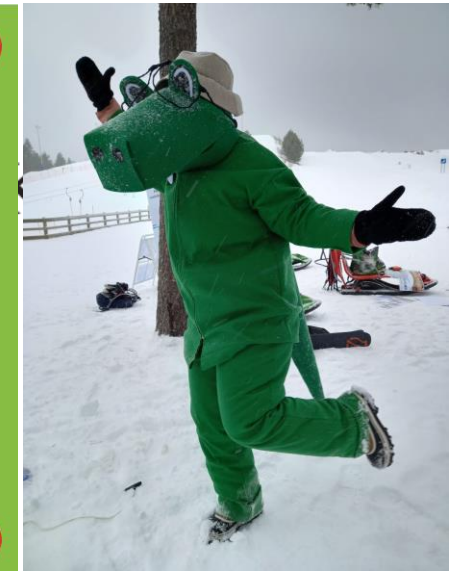

Kuvat: Harri Tarvainen

Lasten luontopolku

- Osallistuvan budjetoinnin voittanut ehdotus vuodelta 2022
- Toteutus vuonna 2023
- Pohde yhteistyö: starttipajan nuorten kanssa ilmastoystävällisyys työpajat, opaskyltit, hahmojen kuvittaminen, toimintakeskus Zytykkeellä maahisten majojen rakentaminen, pajanuoret tekivät opiston ohjaamalla käsityötunneilla polulla seikkailevan hahmon, Kitahammas Kroko asun. Hahmo vierailee kunnan eri tapahtumissa.
- Yhteistyökumppanit tykkäsivät olla mukana projektissa (konkreettista ja kuntalaisille näkyvää tekemistä).
- Lisätietoa: <https://www.kempele.fi/vapaa-aika/liikuntapalvelut/liikuntapaikat/lasten-luontopolku.html>

Pohdinta

Yhdessä olemme enemmän

-
- **Asukas lähtökohdaksi, keskiöön ja osalliseksi** → ihmislähtöinen suunnittelu yhdessä → yhdessä oppiminen ja yhteisvaikutukset → **muutos asukkaan arjessa**
 - Asukkaan hyvinvointi on **sekä kuntien että Pohteen etu** → elinvoima, sote-palvelujen kuormituksen väheneminen
 - Kenen palveluja asukas tarvitsee? Toimintojen kohdentuminen oikein → **asukkaan tarpeeseen vastaaminen**
 - Vaikutus TEAviisarin ja HYTE-kertoimen tuloksiin → **taloudellinen kannustin**

Kiittäen

Sanna Salmela

Hyvinvoinnin edistämisen päällikkö

040 5890 132, [sanna.salmela\(a\)pohde.fi](mailto:sanna.salmela(a)pohde.fi)

Katja Vähäkuopus

Liikunta- ja hyvinvointikoordinaattori

050 4636493, [katja.vahakuopus\(a\)kempele.fi](mailto:katja.vahakuopus(a)kempele.fi)

